

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 48/08-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. K., Ž., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. J., Ž., vo veci porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20 Cob 373/06 z 13. februára 2007 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v dovolacom konaní a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. decembra 2007 doručená sťažnosť Ľ. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej „ústava“), ako aj podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a

práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline z 13. februára 2007 (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 20 Cob 373/06 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v dovolacom konaní.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol:

«Dňa 30. 12. 2003 som na Okresnom súde Žilina osobne podal návrh na obnovu konania č. 19 Cb 1650/97. Mimoriadny opravný prostriedok smeroval proti právoplatnému rozsudku Okresného súdu Žilina č. 19 Cb 1650/97-186 zo dňa 16. 10. 2001 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. 20 Cob 160/03 zo dňa 2. 10. 2003.

Vo veci tohto návrhu bolo rozhodnuté uznesením zo dňa 20. 8. 2004, ktorým Okresný súd môj návrh v celom rozsahu zamietol.

Proti uzneseniu som dňa 8. 10. 2004 podal osobne odvolanie na Krajský súd v Žiline.

Krajský súd vo veci rozhodol uznesením zo dňa 7. 2. 2005, pričom prvostupňové rozhodnutie potvrdil (rozhodnutie mi bolo doručené 10. 3. 2005).

Proti uzneseniu odvolacieho súdu som podal dovolanie na Najvyšší súd SR, dôvodiac, že odvolací súd nesprávne postupoval, keď potvrdil prvostupňové rozhodnutie pri inom právnom posúdení veci ako prvostupňový súd. Pochybenie odvolacieho súdu som nachádzal v tom, že porušil ustanovenie O. s. p., podľa ktorého odvolací súd prvostupňové rozhodnutie potvrdí, ak je vecne správne. Ak odvolací súd zmenil právnu kvalifikáciu, prvostupňové rozhodnutie mal zmeniť, nie potvrdiť. (...)

Vo veci môjho dovolania rozhodol Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 16.8.2006, ktorým uznesenie Krajského súdu v Žiline zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. (...)

Následne rozhodol Krajský súd v Žiline, ktorý akceptoval rozsudok dovolacieho súdu, osvojil si jeho právny názor, a dňa 13. 2. 2007 vydal uznesenie, ktorým potvrdil uznesenie prvostupňového súdu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy, stotožňujúc sa pritom s jeho právnym posúdením veci. (...)

Problémovým bodom v opísanom procese je fakt, že nové uznesenie KS ZA bolo môjmu právnenému zástupcovi (JUDr. L. J.) doručené dňa 19. 3. 2007, zatiaľ čo rozsudok NS SR, ktorým bolo zrušené pôvodné uznesenie a vec vrátená na ďalšie konanie, mu bol doručený až 2. 10. 2007. Rozhodnutie vydané na základe zrušovacieho rozsudku teda bolo

vydané a mne - procesnej strane navrhovateľa - doručené pred doručením samotného rozsudku. (...)

Za konanie, ktorým bolo porušené moje základné právo teda považujem postup Krajského súdu v Žiline, ktorý rozhodol vo veci samej predtým, než mi bol doručený rozsudok Najvyššieho súdu SR, ktorým bolo zrušené jeho pôvodné uznesenie, t. j. rozhodol na základe neprávoplatného rozsudku.

V súlade s § 159 ods. 1 O. s. p.: „Doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný“. Predmetný rozsudok NS nie je možné napadnúť odvolaním Prichádzam teda k záveru: aby mohol byť rozsudok právoplatný, mal byť doručený. (...)

V zmysle § 158 ods. 4, rozsudok sa má v zásade vyhotoviť a odoslať do 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia. Predmetný rozsudok mi bol doručený až 2. 10. 2007, hoci dátum vydania je 16. 8. 2006.

Súdna prax aj teória procesných práv zhodne ponímajú doručenie rozsudku ako základný predpoklad nadobudnutia jeho právnych účinkov. Táto právna skutočnosť je podmienkou vzniku právnych následkov, ktoré s doručeným rozsudkom spája zákon. Môže nimi byť začatie plynutie lehoty na podanie opravného prostriedky, alebo, na druhej strane, nadobudnutie jeho právoplatnosti.

V danom kontexte - ak daný rozsudok nebol doručený, nemohol nadobudnúť právoplatnosť. Nebol preto právne účinný výrok rozsudku, t. j. nemohlo byť zrušené pôvodné uznesenie Krajského súdu v Žiline č. 20 Cob 448/04-134 zo dňa 7. 2. 2005, a následne nemohla mu byť ani vec vrátená na ďalšie konanie.

Logicky nasleduje otázka: ako mohol rozhodnúť Krajský súd v Žiline bez toho, aby vznikli právne následky zrušenia uznesenia a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Podľa § 159 ods. 2 O. s. p. - až výrok právoplatného rozsudku (t. j. minimálne doručeného rozsudku) je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány.

Nedoručením rozsudku pred vydaním nového uznesenia mi bola odňatá možnosť konať pred súdom. Nemal som možnosť realizovať procesné úkony, najmä podať Krajskému súdu svoje doplnujúce vyjadrenie k veci po vydaní rozsudku - zrušení uznesenia.

Na závere o nevzniknutí právnych následkov rozsudku nič nemení ani fakt, že som dňa 7. 3. 2007 nahliadol do spisu. Pri tomto nazretí mi totižto rozsudok nebol súdom doručený. (...)

Pre ozrejenie spôsobu akým súd doručoval rozsudok NS by bolo zaujímavé zistiť, v akom čase doručil rozsudok druhému účastníkovi konania - odporcovi.

Záverom poznamenávam, že pasívne legitimovanými v tejto otázke ponímam jednak Krajský súd v Žiline, v tom smere, že vydal meritórne rozhodnutie pred právoplatnosťou rozsudku NS, ako aj Najvyšší súd SR, z pohľadu toho, že povinnosť doručenia rozsudku má podľa môjho ponímania podľa O. s. p. (§ 158 ods. 4) konajúci súd. (...)

Ako som uviedol už vyššie, po doručení predmetného rozsudku Najvyššieho súdu nejestvoval opravný prostriedok, ktorý by som mohol využiť so zámerom odstrániť vadu neskorého doručenia (a skoršieho vydania rozhodnutia KS). Právomoc všeobecného súdu je vylúčená. (...)

Rozsudok NS mi bol doručený dňa 2. 10. 2007, za začatie plynutia 2-mesačnej lehoty na podanie sťažnosti teda považujem deň nasledujúci po tomto dni.

Za kvalifikovanú skutočnosť, od ktorej počítam plynutie lehoty považujem práve okamih doručenia rozsudku, keďže týmto bolo naplnené porušenie procesného predpisu. Zároveň, až v tomto momente som sa dozvedel o rozsudku NS, ktorý tým pádom mohol nadobudnúť právoplatnosť.»

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd rozhodol takto:

„Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Žiline vydané pod spis. zn. 20 Cob/373/2006 (Okresným súdom Žilina označené ako 11 Cb 343/03) zo dňa 13. 2. 2007 a vec mu vracia na ďalšie konanie.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného napáda postup najvyššieho súdu, pretože *„Nedoručením rozsudku pred vydaním nového uznesenia mi bola odňatá možnosť konať pred súdom. Nemal som možnosť realizovať procesné úkony, najmä podať Krajskému súdu svoje doplnujúce vyjadrenie k veci po vydaní rozsudku - zrušení uznesenia.*

Na závere o nevzniknutí právnych následkov rozsudku nič nemení ani fakt, že som dňa 7. 3. 2007 nahliadol do spisu. Pri tomto nazretí mi totižto rozsudok nebol súdom doručený“.

Za účelom preskúmania týchto námietok sťažovateľa v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti si ústavný súd vyžiadal spis Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 11 Cb 343/03. Zo spisu vyplývajú v tejto súvislosti tieto relevantné skutočnosti:

Sťažovateľ podal na okresnom súde 30. decembra 2003 návrh na obnovu konania v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Cb 1650/07.

Na pojednávaní konanom 14. apríla 2004 vykonal okresný súd dokazovanie výsluchom účastníkov konania (ich zástupcov) a odročil ho na neurčito. Na pojednávaní konanom 20. augusta 2004 okresný súd uznesením zamietol návrh sťažovateľa na obnovu konania a na odklad vykonateľnosti rozsudku okresného súdu sp. zn. 19 Cb 1650/07 zo 16. októbra 2001 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 20 Cob 160/03 z 2. októbra 2003.

Zástupca žalovaného rovnopis zápisnice z pojednávania konaného 20. augusta 2004 prevzal 13. septembra 2004 a rozhodnutie okresného súdu 27. septembra 2004. Sťažovateľ podal 8. októbra 2004 proti uzneseniu okresného súdu odvolanie.

Krajský súd uznesením sp. zn. 20 Cob 448/04 zo 7. februára 2005 uznesenie okresného súdu sp. zn. 11 Cb 343/03 z 20. augusta 2004 potvrdil. Splnomocnenému zástupcovi sťažovateľa bolo uznesenie doručené 10. marca 2005. Dňa 6. apríla 2005 podal sťažovateľ proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie.

Dňa 9. mája 2005 bol spis doručený na rozhodnutie najvyššiemu súdu., ktorý rozsudkom 16. augusta 2006 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Obdo 13/05 uznesenie krajského súdu zo 7. februára 2005 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Rozsudok najvyššieho súdu bol okresnému súdu doručený 6. novembra 2006.

Okresný súd zaslal spis na rozhodnutie krajskému súdu 20. novembra 2006, ktorý 30. novembra 2006 spracoval oznámenie a zaslal ho právnenému zástupcovi sťažovateľa (12. decembra 2006) a sťažovateľovi (13. decembra 2006).

V oznámení okrem iného uviedol, že „*dňom 1. 2. 2006 na základe rozvrhu práce Krajského súdu v Žiline na rok 2006 vedeného pod Spr. 828/05 došlo k zmene v zložení senátu, a to predseda senátu: JUDr. M. D., členovia senátu: JUDr. I. N., Mgr. Z. Š. (...)*“ a zároveň poučil sťažovateľa, že mal právo podať námietku zaujatosti podľa § 15 a a nasl. Občianskeho súdneho poriadku.

Dňa 7. marca 2007 sťažovateľ nahliadol do spisu krajského súdu sp. zn. 20 Cob 373/06. Krajský súd uznesením sp. zn. 20 Cob 373/06 rozhodol 13. februára 2007 tak, že uznesenie okresného súdu sp. zn. 11 Cb 434/03 z 20. augusta 2004 potvrdil. Uznesenie bolo doručené právnomu zástupcovi sťažovateľa 19. marca 2007.

Dňa 3. augusta 2007 okresný súd dodatočne doručoval rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 13/05 zo 16. augusta 2006 právnym zástupcom účastníkov konania, ktorí ho prevzali 1. októbra 2007 (právny zástupca sťažovateľa ho prevzal 2. októbra 2007).

Dňa 31. októbra 2007 sťažovateľ žiadal okresný súd o vysvetlenie, prečo mu rozhodnutie najvyššieho súdu nebolo doručené ešte pred zaslaním opätovného rozhodnutia krajského súdu.

Okresný súd v oznámení z 9. novembra 2007 adresovanom sťažovateľovi okrem iného uviedol:

„Súd pri poplatkovom a spisovom preverení spisu zistil, že obsahom spisu nie sú doručanky z doručovania rozsudku Najvyššieho súdu SR č. k. 5 Obdo/13/2005 zo dňa 16. 8. 2006 (...)

Obsahom spisu je aj záznam o tom, že ste nahliadali 7. 3. 2007 do obsahu spisového materiálu.

Podľa názoru súdu ak sa v tejto záležitosti jednalo o pochybenie, toto pochybenie nemalo zrejme vplyv na ďalšie rozhodnutia vo veci a zrejme ani nezaložilo vadu konania, ktorá mala vplyv na nesprávnosť následných rozhodnutí (...)“.

Oznámenie bolo sťažovateľovi doručené 15. novembra 2007.

Podmienkou prijatia sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie (v zmysle § 25 zákona o ústavnom súde) je vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov zo strany sťažovateľa v konaní pred všeobecnými súdmi, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený.

Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je limitovaná princípom subsidiarity a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (ako primárnych ochrancov ústavnosti - pozri napr. III. ÚS 79/02) poskytnúť právnu ochranu základným právam a slobodám fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Sťažovateľ takto v posudzovanom prípade nepostupoval, ale s námietkou porušenia svojich práv, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, sa priamo obrátil na ústavný súd. Z uvedeného dôvodu nie je na meritórne rozhodovanie o sťažnosti v tejto časti daná právomoc ústavného súdu.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľ nezákonnosť v postupe a rozhodnutí krajského súdu sp. zn. 20 Cob 373/06 z 13. februára 2007 opätovne priamo pred najvyšším súdom už nenamietal, a to aj napriek tomu, že ako účastník konania bol na to oprávnený. Urobil tak až v sťažnosti podanej ústavnému súdu (obdobne III. ÚS 159/06).

Navyše je nepochybné, že sťažovateľ sa o tom, že mu nebolo doručené rozhodnutie najvyššieho súdu, resp. o jeho rozhodnutí, ktorým zrušil rozhodnutie krajského súdu sp. zn. 20 Cob 448/07 zo 7. februára 2005, dozvedel už v marci 2007 - nahliadnutím do spisu okresného súdu, ale aj po doručení napadnutého rozhodnutia krajského súdu z 13. februára 2007 jeho právnomu zástupcovi, ktorý ho v tomto konaní zastupoval, preto nemohol akceptovať jeho stanovisko, že o tomto rozsudku nemal vedomosť. Z tohto dôvodu mohol ústavný súd jeho sťažnosť prípadne odmietnuť pre oneskorenosť.

Nad rámec ústavný súd uvádza, že k doručeniu rozsudku najvyššieho súdu právnomu zástupcovi sťažovateľa došlo síce s časovým odstupom, čo možno považovať za procesné pochybenie, toto pochybenie ale nedosahuje takú intenzitu, aby ústavný súd mohol vysloviť porušenie označeného článku ústavy. Okresný súd tak pristupoval ku všetkým účastníkom konania (protistrane bolo rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 13/2005 zo 16. augusta 2006 doručené až 1. októbra 2007, sťažovateľ síce rozhodnutie doručené nemal, o jeho obsahu sa však mohol dozvedieť už 7. marca 2007, keď nahliadol do spisu).

Ústavný súd vo vzťahu k namietanému postupu najvyššieho súdu dospel k záveru, že sťažnosť nemá niektoré zákonom predpísané náležitosti. Sťažovateľ síce v jej záhlaví označil najvyšší súd ako porušovateľa, avšak namietané konanie presne neoznačil ani v odôvodnení, ale ani v petite sťažnosti (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ktorý je východiskom na ďalšie rozhodovanie ústavného súdu a ktorým je ústavný súd viazaný.

V súvislosti s nedostatkom zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti ústavný súd uvádza, že sťažovateľ je zastúpený advokátom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov je advokát povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (obdobne II. ÚS 117/05, III. ÚS 295/07).

Ústavný súd preto na základe uvedeného rozhodol o odmietnutí časti sťažnosti sťažovateľa proti postupu najvyššieho súdu pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2008

